

Komentarji

Komentarji, ki pravijo, da se morajo orel ne bo obnesel

Modri orel, znak Rooseveltove administracije, ima različne komplimente. Nekateri pravijo, da je to jastreb. Republikanci, ki so bili v Minn. kongresnik Schall iz Minn. pravi, da je — sovjetska. Nam se pa dozdeva, da je klopota. Nam se pa dozdeva, da je klopota. Nam se pa dozdeva, da je klopota.

Dejstvo — ki smo ga že komentirali — da so izvajalci NIRA upovedali uposilec petih milijonov brezposelnih delavcev v avgustu, uposlenih je pa bilo samo tri četrtine milijona, je dejstvo, ki je v nobeni drugi državi. Dobra volja in iskrena želja — in še lepa beseda povrh — ali bo s tem odstranil?

Prvi praktični korak je bil namenjen zadnji pomlad, ko je seveda sprejel navedbo, da se v splošno upelje trideseturni delovni teden. Splošen trideseturnik je precej pomagal k uposlenju brezposelnih. Zakaj se ni Roosevelt potegnil zanj?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

Kasneje, ko je Roosevelt začel kampanjo za svojo uposlevalno politiko, je določil 35 ur dela za vse industrijske delavce. Koliko industrijskih pravilnikov je sprejelo to njegovo določilo? Ali bo s tem odstranil?

TRGOVCI V KAMPANJI PROTI UNIJI

Sentlojski podjetniki hočejo delavce "oženiti" s kompanijsko unijo. Mesto v naročju industrijskega nepokoja. Openšarji ustanovili novo organizacijo

St. Louis, Mo. — Pod vodstvom trgovske zbornice so tukajšnji openšarji pričeli s fanatično vojno proti organiziranju delavcev v prave unije. V tem boju se poslužujejo vseh sredstev in "trikov", da preprečijo uresničenje 7. (a) točke zveznega industrijskega zakona.

Ker je ta točka največje nevarnosti za openšarje, ki se želijo vrniti v delo, je radi velikega openšarskega odpora vsa zakonodaja v nevarnosti. Podjetniki jo skušajo spreminjati v kompanijsko unijo.

Stališče trgovske zbornice najbolj osvetljuje incident v zvezi s stavko v slavnikaški in klobučarski industriji. Ko so voditelji zbornice, ki so obenem tudi predstavniki krajevne Nirene administracije, dognali, da so podjetniki v novi pogodbi priznali tudi unijo, so takoj zveržili prelom pogajanj. Pozneje je podjetnik pregovoril županov odbor, ki je s svojim posredovanjem izravnal stavko. Trgovska zbornica je na podjetnike pritiskala, da se morajo odločno upreti priznanju unije.

Borbo proti uniji vodi tudi v drugih podjetjih, ki so plačevala od \$2 do \$11 manj na teden kakor je bila plača v sličnih industrijskih mestih. Ta namen je organiziral "Ligo za industrijski mir" in na čelo postavila A. A. Ahnerja, ki ima svojo detektivsko agencijo, ki specializira v industrijskem vohunstvu in razbijanju stavk.

S trgovsko zbornico sodeluje tudi Chevrolet tovarna, ki je po družinski General Motors. Delavci, ki so se bili v veliki večini organizirali v svoji uniji, je prisilila v kompanijsko unijo pod grožnjo izgube dela. Nad sto unionistov pa je odšlo.

Slično je storila tudi kovinska družba Nidringhaus, Inc. Neko opoldne je med premorom delavce zgnala skupaj, češ, da ima zaenkrat važno vest. To "vest" je prinesel neki odvetnik, ki je bil predstavljen za zastopnika NRA. On je delavcem govoril, da se jim ni treba pridružiti uniji ter napeljeval vodo na mlin kompanijske unije, katero je zanje družba ustanovila. Dasi se je prej 90% delavcev vpisalo v svojo unijo, je družba z grožnjami uspela in jih prisilila, da so pustili svojo organizacijo in pristopili v kompanijsko unijo.

Tukajšnji urad NRA je poplavljen s pritožbami proti kršitvi pravilnikov, ampak nič ne pomaga, ker vsaka pritožba roma v koš. Delavci so pričeli spoznavati, da je "new deal" prava karikatura. Od tukajšnje NRA nimajo ničesar pričakovati.

Na drugi strani pa vodijo unije agresivno organizatorično kampanjo in tudi ne brez uspeha. Več stavk je bilo že dobljenih. Poleg klobučarskih delavcev so bili zadnji teden uspešni tudi krojaški delavci v svilnih tovarnah. Uradni unij pa so zaposleni preko moči s prošnjami za organiziranje in z ustanavljanjem novih postojank.

Stavka nogavičarskih delavcev Hornell, N. Y. — Krog tisoč delavcev je zastavkalo proti Merrill Hosier Co., da prisilijo družbo na priznanje unije. Ljudstvo je na strani stavkarjev in govorice se širijo, da bodo tudi dijaki tukajšnje srednje šole zastavkali z namenom, da izsilijo resignacijo B. H. Hunterja, člana šolskega odbora in predsednika nogavičarske kompanije, ki noče priznati unije.

Pobojniki pretepl organizatorje

Serif deputiziral delovodje z namenom, da prepreči organiziranje delavcev

Kewanee, Ill. — (FP) — Turorizem proti delavcem, ki sliči Hitlerjevemu v fašistični Nemčiji, je zajel tudi to industrijsko mesto v zapadnem Illinoisu, ko so oboroženi kompanijski pobojniki ugrabili organizatorje pred tovarno Walworth in jih naložili na avtomobile ter odpeljali zunaj mesta. Tam so jih silovito pretepli in jim zagrozili s smrtjo, ako se še kdaj vrnejo.

Ti organizatorji so bili Otto Keller, Ingar Johnson, Charles Williams in John Popejoy. Pred tovarno so delili delavcem letake, v katerih so jim priporočali, naj formirajo svojo lastno unijo, ki naj bi nadomestila kompanijsko, katero jim je družba vsilila.

Dasi so organizatorji identifikirali pobojnike, so slednji še vedno na svobodi, kajti avtoritete so odklonile vso akcijo. Walworth Co. še ne obratuje pod znakom plavega orla in širijo se govorice, da bo napela vse sile, da prepreči organiziranje delavcev. Šerif okraja Henry je že deputiziral krog dvesto delovodj in kompanije in drugih za pobjanje pričakovane unijske kampanje.

Nemški kmetje morajo poslušati svojega diktatorja

Posejati mora le toliko žita kolikor mu bo ukazano. Hitler je prepovedal beračenje — in beda je odpravljena!

Berlin, 20. sept. — Živezni in agrarni minister Walter Darre je včeraj objavil načrt diktature za kmete v Nemčiji. Načrt določa, da nemški kmetje morajo postati neodvisni in privilegirani razred, ki se mora osvoboditi domačega in tujega trga. Ministru Darreju je podeljena oblast diktatorja za kmete. Kmetje smejo posejati le toliko žita in zrediti živine kolikor on določi in nič več; dalje ima oblast, da določi cene poljskim pridelkom in prepove vsako spekuliranje z žitom. Vsi kmetje morajo stopiti v svojo organizacijo, ki bo pod kontrolo ministra Darreja.

Berlin, 20. sept. — Preko tisoč policajev in fašističnih nadpadnikov je včeraj navalilo na bivališča v hribih Harz. Aretiranih je bilo okrog 300 oseb, ki so bile vse zaslišane. Večina aretirancev so izpustili, toda 75 oseb so odvlekli v zapore. Naval je bil narejen pod pretvezo, da se tamkaj skriva mnogo komunistov.

Hitlerjev režim je odredil, da morajo vsi berači izginiti z ulic. Berači, ki se nočejo umakniti prostovoljno, bodo aretirani in odposlani v koncentracijsko taborišče. Hitler je pred kratkim izjavil, da prihodnje zimo "ne sme nihče v Nemčiji trpeti lakote in mraza". S tem dekretom je bila beda odpravljena! Kdor še nadejuje ljudi z beračenjem, je slepar!

"OIL DEAL" BO NAPOLNIL ŽEPE MAGNATOM

Ob sedanjih naviti cenah bodo spravili okrog 370 milijonov dolarjev na leto. Kaj stoji izza?

Washington. — Magnatje oljne industrije že dolgo niso imeli tako bogate žetve kakor se jim obeta pod "novim dealom". Sedaj izgleda, da bodo ob obletnici plavega orla bogatejši za več sto milijonov. Dobili jih bodo iz žepov avtoistov.

Ob sedanjih cenah, ki je seveda podvržena spremembam, bo letna podražitev gasolina znašala \$450,000,000. In kakor v drugih slučajih, so oljne družbe tudi v tem navedle "visoke" plače kot vzrok podražitve. Pri tem pa jih je izdala lastna organizacija, American Petroleum Institut, ki je ocenila zvišanje med vseh panogah industrije na 80 milijonov na leto.

Torej, če cene ostanejo kakor so, bo to prineslo magnatom 370 milijonov letno, kar je lepa cena za navdušenje o plavem pticu in za — patriotizem. Ob dobri cenah kapitalistom tega nikdar ne zmanjka.

Človek bi smatral, da se magnatje radi tega "deala" ne bodo upirali organiziranju delavcev. Temu pa ni tako. V mnogih krajih nasprotujejo delavcem v prave unije ter jih silijo v kompanijske. Tudi groze jim z "disciplino", če se tej želji ne pokore. O takem slučaju so poročali iz Minneapolisa.

Cena surovega olja se sedaj suče okrog dolarja. Predno je vlada vzela to industrijo pod svoje varstvo, je bila cena 60 centov za sod. Notranji tajnik Ickes, ki je obenem tudi "oljni diktator", bi jo rad spravil na \$1.11 za srednje kontinentalno polje in proporcionalno drugje. To bo lahko dosegel s še večjo restrikcijo produkcije olja. Pri prvotnem zamahu, kar je pognalo cenovni kvilku, je znižal dnevno produkcijo od 300,000 do 350,000 sodov.

Kaj pa konzument? Dozdaj se za njega ni nikdo brigal. Kar plača naj. In je tudi možno, da bo še več plačal za gasolin. En cent mu še lahko priklopieno pri galonu. Dozdaj so mu tri cente, odkar smo dobili plavo ptico. Vsak cent več pri galonu gasolina prinese magnatom \$150,000,000 na leto.

Ickes ima sicer moč, da regulira tudi cene. Tega sedaj še ni storil. Znižal je le produkcijo na domnevi, da se bo "prava" cena že našla sama obsebi. To pa je le pobožna želja, ki pri monopolski industriji kakor je oljna ne pride v poštev. Kapitalisti se ravna po pravilu, da računajo kolikor trgovina prenese. Nekateri menijo, da bo Ickes stopil magnatom na prste in nastavljal cene olja od vrelcev do prodaje na drobno. Zaenkrat so to le govorice.

Ameriški dolar vreden v zlatu 65 centov

New York. — Te dni je ameriški dolar padev v vrednosti zlate valute v Evropi na nekaj manj ko 65 centov.

Unija se zavzela za aretirane pikete

Baldwin obsoja akcijo načelnika NRA za newyorški distrikt

New York. — Unija za ameriške civilne svobodašine je ponudila legalno pomoč šestim piketom, ki so bili aretirani na zahtevo G. A. Whalena, načelnika NRA za newyorški distrikt.

"Whalen vidi vse rdeče ko običajno," pravi Roger N. Baldwin, direktor Civil Liberties unije v svoji izjavi. "Celo mirne aktivnosti levičarskih unij v New Yorku ga vznemirja in vsled tega je podvzel akcijo, ki ogroža pravice delavcev."

"Newyorška sodišča so že podala odlok, da imajo delavci pravico piketirati podjetje, v katerem je bila razglašena stavka, čeprav niso bili tam uposleni."

Baldwin dalje pravi, da tudi v slučaju, kjer industrija obratuje na podlagi pravilnika, imajo delavci pravico zahtevati preko svoje organizacije zvišanje minimalne mezde in skrajšanje delovnih ur.

Unija za ameriške civilne svobodašine je v pismu urgirala senatorja Wagnerja, načelnika posredovalnega odbora Nire, naj podvzame akcijo proti Whalenu, ki hoče omejiti pravice članom delavskih unij do stavke in piketiranja.

Leipzig bo oborožen tabor med farao procesa

Mesto je polno vojaštva in nobeno letalo ne sme biti v zraku. Vsi posetniki preiskani

Leipzig, Nemčija, 20. sept. — Jutri se tu prične sodnijska obravnava proti petim komunistom, ki so obtoženi požiga zbornice palače v Berlinu zadnji pomlad tik pred volitvami, ki so prinesle zmago Hitlerju. Za proces je že vse pripravljeno.

Leipzig je oborožen tabor. Vojaške čete, policija in Hitlerjevi "šturmariji" kontrolirajo vse glavne ulice. Vaakdo, ki med procesom oblače mesto, mora biti preiskan; to velja tudi za častniške poročevalce in celo za diplomate.

Odrejeno je tudi, da nobeno letalo se ne sme pokazati nad mestom za časa obravnave. Obtožence čaka rabijska sekira, ki jim odseka glave, ako bodo spoznani za krive. Da je pravorek krivde že v naprej pripravljen, je samo ob sebi umevno.

Štirje ubiti v izgradnji v Avstriji

Dunaj, 20. sept. — Štiri osebe so bile ubite in dvanajst ranjenih včeraj v izgradnji med domačimi fašisti (heimwehrovi) in Hitlerjevci v okolici Linca in na Štajerskem. Na Koroškem so domači fašisti s silo odstavili več nacijaskih županov in nekaj oseb je bilo ranjenih.

Naciji "čisti" tudi biblijo

Berlin, 20. sept. — Hitlerjev naučni minister je odredil, da v šolskih Zgodbah sv. pisma ne sme več biti pripovedke, kako je Abraham hotel žrtvovati Izaka na božji ukaz. Odredba se glasi, da to ni "nemško pojmovanje Boga".

NAVIGIRANJE CEN VZNEMIRJA VLADO

Poljedelska administracija zagrožila s prosekucijo. Tekstilni magnatje najbolj navijajo cene

Washington. — (FP) — Poljedelski administrator Peek in pravdni svetovalec konzumskega odbora Howe sta zagrozila s tisočdolarsko kaznijo in enim letom zapora tistim podjetnikom, ki se poslužujejo nepoštenega oglašanja pri navijanju cen. Dokler bo pa vlada samo grozila s prosekucijo in ostala pri tem, toliko časa se profitarjem ni treba trestiti.

Peek in Howe sta se razjela radi tega, ker se tekstilni tovarnarji in trgovci skrivajo za procesnim davkom, katerega dolže, da je kriv vse podražitve poleg "visokih" plač. Howe je rekel, da ima v rokah skrajno goljufive oglase, ki glede zvišanja produkcijskih stroškov ne soglašajo s resnico.

Najbolj se je podražilo blago in pa čevlji. Tovarnarji so zvišali cene tekstilom za 50 odstotkov in v nekaterih slučajih celo celo podvojili. To vse na račun procesnega davka in — visokih plač, ki znašajo na severu minimalno (za večino delavcev je to tudi maksimalna mezda) \$13 za 40 ur dela in \$12 na jugu.

Za pet najbolj navadnih vrst kotenine je v začetku septembra cena poskočila od 40 do 100% v primeri s ceno v zadnjem marcu in aprilu. V kosu platna, ki meri 81x36 palcev, znaša procesni davek 8 centov in prav toliko tudi v vrhnjih delovnih hlačah boljše kakovosti. Blago za brišče je poskočilo v trgovinah za 75 odstotkov, kar je golo profitarstvo, pravi Howe.

Prav tako je tudi s čevlji. Od kar imamo "new deal" (pravilnejše: "new steal"), so nekateri podjetniki in trgovci cene podvojili.

Peek je odredil tudi preiskavo cen kruha v Atlanti, Charlestonu, Mobilu, Savani (na jugu) in v Scrantonu, San Franciscu in Seattlu. Cene kruha so v teh mestih en cent nad povprečno ceno v drugih mestih. Poljedelska administracija je radovedna, kaj je temu vzrok. Ko se bo o tem prepričala, bo lahko izdala novo "grožnjo" in ostalo bo pri starem.

Kuba se noče pomiriti

San Martin izročil svojo resignacijo junji

Havana, Kuba, 20. sept. — Razgovori za dosego premirja med revolucionarnimi in kontra-revolucionarnimi strankami so ostali brez uspeha in provizorični predsednik Grau San Martin je včeraj izjavil pred voditelji svoje junte, da lahko imenuje koga drugega na njegovo mesto kadar hočejo. Rekel je, da predsednikova oseba ni važna, kajti najvišja moč je organizacija.

Po otoku je še vedno nemir. V teku so številne komunistične stavke. Največ komunističnega gibanja je v provincama Santa Clara in Oriente, kjer je prebivalstvo 80 odstotkov zamorskega plemena. V nekaterih krajih so izbruhnile tudi lokalne vojaške revolte, ki jih vodijo častniki pustolovci po vzgledih v Mehiki in Nikaragvi pred leti?

Demonstracije pred nemškim konzulatom

New York. — Frank Spector, tajnik Mednarodne delavske obrambe, je naznanil, da bo njegova organizacija priredila velike demonstracije pred nemškim konzulatom v New Yorku 21. septembra, na dan, ko se v Nemčiji odpravi obravnava proti Ernstu Torglerju in drugim komunistom, ki so obtoženi požiga v parlamentu.

Demonstracije mladih radikalcev v Havani, Kuba, proti ameriškim vojniškim ljudem v pristanišču.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
SLAVILO IN LASTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Narodna: za Zdravne drške (izven CIL-
ena) in Kanada \$6.00 na leto; \$3.00 na pol
leta; \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Cile-
ro \$7.50 na leto; \$3.75 na pol leta; za in-
terneto \$9.00.

Subscription rates: for the United States
(except Chicago) and Canada \$6.00 per year,
Chicago and Cile-ro \$7.50 per year, foreign
countries \$9.00 per year.

Cene glasov po doporavi.—Kopije se ne
vradejo.
Advertising rates on agreement.—Manu-
scripte will not be returned.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

136

Domač drobiž

**Smrdljive bombe vržene v ured-
ništvo Ameriške Domovine**

Cleveland. — V ponedeljek zju-
traj so bile vržene tri smrdljive
bombe, napolnjene z amonija-
kom, v prostore časopisa Ameri-
ške Domovine. Prva je priletela
skozí šipo v pročelju v uredniške
prostore; šipa se je sesula in po-
krila prostor z razbitim steklom.
Ostali dve sta padli v ozadju v
tiskarno, toda naredili nista ško-
de. Zasmrdelo je pa silno po
vsem poslopju in zunaj. Urednik
Pirc je stopil nekaj hipov prej
v uredništvo in rešil se je s tem,
da je tisti čas bil v "closetu",
kjer obeš klobuk in suknjo. Za-
deva je v rokah policije. Storiš-
če je takoj pobegnili. Ameriška Do-
movina obljublja nagrado ocmu,
ki pokaže sled za storilec.

Nov grob v Clevelandu

Cleveland. — Umrl je John
Vidvorl, doma iz Doenje vasi
pri Ribnici. V Ameriki je bil 31
let in zapuščal ženo in brata. Po
pokopu je bil mizar in pleskar
ter zelo delaven na društvenem
polju.

**"Triglavske strmine" še predva-
jane v Chicagu**

Chicago. — Film "Triglavske
strmine" bo prihodnje sredo zve-
čer predvajan v šolski dvorani
pri cerkvi v takozvani Stari
Avatriji.

Še en grob v starem kraju

Chicago. — Is stare domovine
poročajo, da je v Slovenski Bi-
stnici umrl Rajko Fajgelj, star
61 let. Bil je bivši Amerikanec.
Starejši naseljenci se ga lahko
še spominjajo, ko je bil urednik
Glasa Svobode v Chicagu. Nove
Domovine v Clevelandu in Na-
rodnega vestnika v Duluthu. Bi-
lo je to v letih 1906 do 1910.

Nova organizacija

Eveleth, Minn. — V tej na-
selbini je odstopilo 175 članic od
Slovenske ženske zveze vsled ne-
spoznavanja na clevelandski kon-
venciji. Ustanovile so samostoj-
no organizacijo, ki se imenuje
"Združene ameriške Slovenke".
Sedež je v Evelethu in v gl. od-
bor so bile izvoljene: Jos. Rozin-
ka, predsednica, A. Kavcic, pod-
predsednica, Agnes Kochevar,
tajnica, Ursula Ambrozich, bla-
gajnica, J. Vrhovnik, zapisnika-
rica; nadzorni odbor: Kata Lov-
šin, predsednica, Mary Peterlin
in J. Garantini; gospodarski od-
bor: Agnes Peterlin, predsedni-
ca, Agnes Debeve in Mrs. Bižal.

Nadaljnjih 15.000 delav-
cev stavka v New Yorku

Stevilne stavke so v teku zaradi
podrečnosti delodajalcev

New York. — Dne 19. sep-
tembra se je pridružil veliki ar-
madi stavkajočih delavcev še
15.000 pleskarjev, ki zahtevajo
višjo mezo in krajši delovnik.
Njihova unija — Brotherhood of
Painters and Decorators — za-
hteva \$1.65 na uro in pet dni po-
šest ur dela v tednu; zdaj imajo
\$1 na uro in delajo osem ur.

Stavka pleskarjev je ustavila
delo v tisočih stanovanjskih
hišah in bižniških poslopijih, ki
jih prenavljajo.

Med ostalimi stavkami je naj-
večja ona v tovarnah za izdelova-
nje spodnje obleke, ki traja že
drugi teden. Tu je prizadetih
25.000 delavcev.

Sodnik se je zadavil

Kansas City, Mo. — Sodnik
Stanford Lyon se je te dni za-
davil s kostjo, ko je jedel beef-
steak. Umrl je v bolnišnici.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beleške iz raznih krajev

Odpri pismo slov. slavnika-
jem in slavnika-rcam v Chicagu

Chicago, Ill. — Po dolgem bo-
ju in trudu segajočem nazaj pri-
bližno 15 let, smo si v slavnika-
karski industriji v Chicagu pri-
borili unijo, katero so priznali
tovarnarji organizirani v Mid-
west Millinery Association. Ni
pa sedaj s tem že vse opravljeno.
Če smo dobili priznanje uni-
je, glavno delo se sedaj začneja:
kako jo bomo vodili in ohranili.

Ker se pojavljajo nejasnosti,
se mi zdi potrebno, da podam
nasvete, kako se je ravnati, po-
sebnost zato, ker delavce v neka-
terih tovarnah delodajalci — in
tudi delavci sami sebe — begajo.
Razumljivo je, da unijski urad-
niki ne morejo dati vsem in v
vaakem posameznem slučaju po-
jasnil, ker organizacija je tako
hitro zrastle, da ni bilo mogoče
opraviti vsega potrebnega dela,
ki bi odgovarjalo vsem zahtevam.

Zato je zelo važno, da smo pre-
vidni in ne delamo napak, ki bi
nam škodovala kasneje. V vsa-
kem slučaju, ako je kaj nejasne-
ga, se obrnite za informacije na
urad unije: 208 N. Wabash ave.,
II. nadstropje, tel.: Dearborn
7031, in zahtevajte pojasnila.
Ne pustite se zavajati po raznih
agitatorjih, katere je razposlala
komunistična unija, da hujšajo
članstvo in tako povzročajo še
večjo zmedo.

Za prve dni je določeno, da
smejo gospodarji izvršiti delo po
starih plačah. Ta sporazum je
bil narejen radi tega, ker so i-
meli delo na rokah prevzeto po
starih cenah. Po preteku treh
dni pa morajo plačati v vseh to-
varnah delavce in delavke po no-
vi lestvici, ki je zajamčena v po-
godbi. Nekateri tovarnarji tudi
begajo delavce s tem, da jim
pravijo, da ne pripadajo k orga-
nizaciji Midwest Association.
Zato se vselej informirajte o
točnosti takih govoric.

Pojasneno naj bo, da v to-
varnah, katerih lastniki ne pri-
padajo gori omenjeni organiza-
ciji, bo unija nadaljevala boj za
priznanje unije.

Minka Alesh, članica eksek-
utive Millinery Workers' Union
Local No. 52.

Neenakost, razstava, severni sij

Eveleth, Minn. — Ameriška slovi
kot demokratična dežela, dežela
enakopravnosti, kajti v njeni u-
stavi je zapisano (pa saj so se
pisci zmotili) "that all men are
created equal." Tako je zapisa-
no na papirju, drugače se pa ne
zmenimo za enakost. Vladajo
drugi faktorji, ki so daleč od e-
nakosti. In svetovna razstava v
Chicagu je vrgla dokaj teh fak-
torjev na površje. General Italo
Balbo je bil sprejet z vami čast-
mi, na stečaj so se mu odpirala
vrata v Chicagu, New Yorku in
Washingtonu. Povsod so vabili
Balbota in njegove letalce, da
bi jih pogostili in odlikovali s
častjo.

Medtem ko je Balbo na debe-
lo srkal smetano slavo, čepel in
čakal vetra, za dva mlada litvin-
ska letalca še kislega mleka ni
bilo. Zaprtila sta oblasti za do-
voljenje, da bi se smela dvigniti
z newyorškega deželnege le-
tališča, pa tudi to prošnjo so ji-
ma oblasti odbile. Preletela sta
Atlantik, na Nemškem pa sta
treščila na tla in se ubila. Bi li
uspešnejše letela, ako bi ju Ame-
rika pogostila vsaj z delnim na-
vdušenjem, katerega je prejel
Balbo in njegovi letalci, je vpra-
šanje, teorija, ki jo je treba za-
sledovati. Ako človeka sprejmeš
kot so Balbota sprejeli, gotovo
da se bo počutil srečnejšega, kar
je že nekaj. In srečnejši je zme-
rom lažje uspešnejši človek, kar
je še več. Nadalje, ako sprejmeš
človeka kot so Balbota sprejeli,
si storil več kakor svojo dolž-
nost, ki jo zahteva enakost. Tu-
jezamec bo nesel sloves dežele po
svetu, česar pa litvinska letalca
ne bi mogla, ako bi živele. Ka-
dar eden odnese vapo gostoljub-
nost, drugi trpe pomanjkanje.
Ali Italo Balbo je italijanski
zračni vojni minister. Kaj še, da
bi izpraševali o življenju člove-
ka, ki se je povpel do zračnega
ministra! Nedopustno!

Živimo v sedanjosti. Ako je
ta dobra, je vse dobro, pravijo.
Delavstvo je vrglo sence na Bal-

bota, posadilo na zatožni stol
njega in vse njegovo junaštvo.
Sprejemi in lavorike ne olepša-
jo besede: okrutnik. Ameriška
enakost bi lahko zakrila obraz
ob njegovem prihodu, pa ker je
pomota zapisana v ustavo, zato
mi tega ne razumemo.

Svetovna razstava ni merilo
našega nivoja ali napredka. Pri-
hod Balbota in dogodek z litvin-
skima letalcema je pravo odkri-
tje stoletnega napredka, merilo
nivoja ene neenakosti, pred ka-
tero zatemni čikaška proslava
kakor mrtvec v katakombi.

Dvajset minut do enajstih
zvečer v juliju je zasvetil na ne-
bu ogromen trak luči, katere je
preklala nebo na dvoje od se-
vera do juga. Dasi povsod enako
širok, je bil na severnem tečaju
svetlejši kakor proti jugu. O-
zračje je bilo čisto in jasno, a
hladna noč. Nebesno polje, na-
tleno z brezštevili zvezda-
mi, ki so se izredno svetile. Tudi
Rimska cesta je bila mnogo sve-
tlejša tisto noč.

Ze po nekaj minutah je
svetli trak pričel bledeti ter je
ugasil in izginil. Toda Rimska
cesta je še ostala vsa svetla, ta-
ko da so se celo manjše zvezdice
razločno videle. Pa tudi Rimska
cesta je začela bledeti. Kmalu je
nastala zopet navadna poletna
noč.

Severni sij se vsako leto poja-
vi v Minnesoti pozno zvečer, a
tako veličastnega ne pomnijo ko
letos. Koliko nenavadnih dogo-
kov gre mimo nas v spanju, po-
noči. Nekateri so kar za naprej
sklenili, da drugo leto si bodo
manj spanja privoščili, druge
pa je severni sij navdal z bojaz-
nijo; domnevajo in zatrjujejo,
da severni sij pomeni vojno, u-
pore in prevrat v Ameriki.

Joseph Kovacich.

Vsi v organizacije!

Enumclaw, Wash. — Kakor
vseposvoda, tako tudi tukaj ni
drugače govorjenja kot o Niri.
Kaj se bo skuhalo iz tega, se še
ne ve. Za delavca in farmarja
gotovo nič dobrega. Posebno far-
marji smo zdaj za 50 procentov
na slabšem kot smo bili pred
Niro.

Pa vseeno, prilika je tukaj.
Organizirajmo se vsi brez izje-
me! Vsi farmarji in drugi de-
lavci! Ne zavržite prilike, ki je
tukaj! V organizaciji je moč!
Dovolj dolgo smo se pustili iz-
koriščati — pa saj si sploh ni-
smo mogli pomagati. Če se je
kateri izrazil o tem, so zagnali
hrup: "Na vešala z njim! To je
komunist, socialist!" in ne vem
kaj še vse so mu rekli. Dragi
delavci, le v socializaciji je pravo
mesto za nas revne delavce.
Ne odlašajmo več. Združimo se
vsi brez izjeme in pustimo za en-
krat nevoščljivost. Držimo sku-
paj kot držijo kapitalisti in dru-
gi ljudski izkoriščevalci. Potem
je ni sile na svetu, da nas bi
premagala.

Dr. Ramon Grau San Martin (levo), novi predsednik Kube.
Na desni je novi poveljnik rebelne kubanske armade Fulgencio
Batista, ki je bil prej le saržent ali narednik.

Skoraj bi pozabila omeniti, da
naš Farmer's and Citizens Club
tukaj na Krainu priredi plesno
veselico na 30. sept. zvečer v
Krain dvorani. Vabimo rojake
od blizu in daleč, da nas poseti-
te omenjeni večer. Zabave bo za
vse dovolj, za stare in mlade.
Godba bo prvovratna. Za jesti in
piti bo tudi dovolj. Vstopnina za
moške 40c, za ženske pa 25c. Na
veselo svidenje na omenjeni ve-
čer!

Matilda Petchnick.

Delavec, stori svojo dolžnost!

West Allis, Wis. — Delavske
razmere so po starem. Dela se
ne more dobiti. Vsak dan se si-
ši, da so jih že spet začeli od-
slavljati. Kdor ima delo, pa ima
tako mižno plačo, da je na kon-
cu vsega enak onemu, ki nima
dela. Prvi ima delo, drugi in že-
lje, drugi nima dela ne skrbi ne
žuljev. Mezda, ki jo upošleni de-
lavec dobi, nikakor ne zadostuje
za pošteno preživljanje. Poleg
tega pa je vedno v negotovosti,
da ga odslovijo.

Sedaj pa vprašanje: Ali se bo
delavec prebudil iz trdnega spa-
nja, ko sanja, da bo postal bo-
gat, kajti sleherni ima priliko,
da obogati ali da lahko postane
celo predsednik te dežele? Ali
bo umrl kot nevedec?

Nira se mi zdaj večji bunk ko
prohibicija. V prohibicijo ni
nibče verjel, da bo uspešna, v
to spako so pa nekateri vsi za-
telebanjeni, da bo modra ali pla-
va ptica zlata jajca nesla, kar
tako brez vsakega truda delav-
cev. Torej, kar plavega ptica na
papirju je treba naročiti in ga
na okno prilepiti, pa je delo o-
pravljeno in mirna Bosna.

Ali ste že pozabili star prego-
vor, ki pravi: kar mačka rodi
vse miši lovi? Ali ne bi bilo bolj-
še, da bi "kipali" v oknih "pi-
čerje" jutranje zarje, ko sonce
vzhaja, z napisom: "Delavec-tr-
pin, zbudi se! Stori svoj del za
delavsko prebujenje!" Koliko iz-
med vas se strinja z menoj?

Delavstvo ni z Niro ničesar
pridobilo, le pravico do organizi-
ranja, kar z drugo besedo pome-
ni, da Bog pomaga onim, ki si
pomagajo sami.

Fr. Božič, 104.

Na slavlju srebrne poroke

West Allis, Wis. — Krasen dan,
17. september, mi bo ostal v
trajnem spominu. Prijatelj F.
Benda je prišel k meni, naj grem
z njim na izprehod, in če se va-
bilu odzovem, da se bo naročil
na dnevnik Prosveto. Seveda ni-
sem mnogo pomišljal, dasi je bi-
lo vabilo nenadno, koncesija pa
je bila vsekakor imenitna. Na
zahtevo mi je razložil, kam se
peljeva.

Prijatelj Bende sestra in
mož Bachun sta namreč obhaja-
la 25 letnico zakonskega življe-
nja. Torej srebrna poroka! Slav-
nost se je vršila pri Tishigan
jezeru, kjer imata zakonca po-
letno stanovanje. Prijatelj mi je
razodel, da so vse priprave v tej
sadevi zavite v tajnost, tako da
bosta slavljenca iznenadena. Ro-

jakinja Glojek prireja "surprise
party" z drugimi prijatelji, za-
to naj grem tudi jaz z njimi, ker
obeta biti obilo razvedrila in za-
bave.

Na mestu sem se odločil, da
grem. In odpeljala sva se v ka-
kih 25 milj oddaljen kraj. Kma-
lu sva bila na mestu, kjer je bi-
la zbrana stotera množica. S pe-
timimi strelji je bilo naznanjeno, da
ženin in nevesta prihajata. Nav-
zvoči so se postavili v dve vrsti
ali špalir in tako sprejeli jubilan-
ta z živjo klici in običajnimi če-
stiskami. Prostor je bil primer-
no okrašen z zastavami in cve-
tjem. Mize lepe pogrnjene in o-
zajžane s cveticami ter priprav-
ljene za goste. Topiči so nazna-
njali, da je nekaj posebnega.
Glojekova soproga se je urno au-
kala in dajala navodila njemu-
mu štabu pomagalk. Postržba
je bila izvrstna.

"Poročne" ceremonije so izvr-
šili F. Mikek, F. Glojek in "mi-
nistrant" P. Skrube, ki je bil ze-
lo pripraven. Za "parament" je
služil namizni prt (v takih slu-
čajih vse prav pride) in ženin je
obljubil zvestobo nevesti še za
10 let, na prigovarjanje drugih
pa še več in več. Nevesta je kar
odločno obljubila ženinu zvesto-
bo še za nadaljnjih 25 let. Razu-
me se, da so nevesto vso ozaj-
šali, tako tudi njene spremlje-
valke in ženina, ki je nosil velik
srebrn šop rož. V dar sta jubi-
lanta dobila pehar srebrnikov,
ki so spominjali na srebrno po-
roko. Odsek pevskega zbora
"Naprej" je zapel krasno pesmi-
co, brata dr. Ermenc in F. Er-
menc pa sta bila zelo zaposlena
s slikanjem vesele družbe. (Dr.
Ermenc se nahaja na počitni-
cah. Prišel je iz stare domovine
na obisk k svojemcu in se kmalu
vrne domov.) Družba je bila ve-
selo razpoložena. Nastopili so
govorniki in čestitali jubila-
ntoma, tu pa tam je pa bilo opaziti
rošno oko od ginotja.

Naša vesela družba se je za-
bavala pozno v noč. Nevestine
mu bratu se moram oddolžiti z
zahvalo za povabilo, jubila-
ntoma pa čestitam k njunemu srebrne-
mu slavlju. Se na mnoga leta!
Jee Radelj.

Kulturni večer v Lorainu

Lorain, O. — Citanica SND
priredi v soboto, 23. sept. svoj
kulturni večer v Slovenskem na-
rodnem domu. Kdor se ni udele-
žil velikega pevškega festivala
9. julija v Clevelandu, bo sedaj
imel priliko videti to ogromno
pevsko slavnost na platnu. Ka-
zale se bodo slike tudi iz drugih
krajev in iz stare domovine.
Predvajal jih bo Primož Kogoj.

Program bo zanimiv. Govoril
bo slovenski pesnik Ivan Zer-
man in tudi Ivan Lah. Nastopijo
pevci slovenske šole in pevski
zbor "Naš Dom" pod vodstvom
Louis Semeta. Ves program bo
izredno zanimiv. Žal ne bo niko-
mur, ki ga poseti. Vstopnina za
odrasle 15c, za otroke 5c. Pro-
gramu sledi ples.

Odbor slov. čitalnice.

Koncertni program v nedeljo

West Park, O. — Delavske raz-
mere so se dosedaj zelo malo iz-
boljšale. Kritizira se vse vprek
to in ono. O unijah je v tej oko-
lici malo slišati in ni zanje pra-
vega zanimanja. Na socializem
so menda pozabili tudi oni, o ka-
terih se je čulo, da so dobri so-
cialisti.

Jugoslavanski narodni dom
beleži še največ uspeha, ki je za
sedanje razmere zadosten. To
nam pač daje upanje v boljšo bo-
dočnost našega doma. Ta dom
priredi v nedeljo, dne 24. sept.,
glasbeni in muzikalčni koncert
v svojih prostorih na McGowan
ave. in 130th st. Učudno ste-
vabljivi vsi iz vse bližnje in
daljne okolice, da se udeležite in
žrtvujete svojo pomoč za napre-
dek našega delavskega doma. Na
svidenje v nedeljo!

Math. Bizjak.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Detroit, Mich., K. K.: — Po-
šljite podpis, da vemo kdo piše.

Pierce, W. Va., J. P.: — Monte
Carlo je v samostojni in majhe-
ni deželici Monaco, ki je en sam
skalnat hrib na meji Italije in
Francije pri Nici. Tam so tri
mesta, ki se žive od samih igral-
nic za denar. Monaco, ki je kne-
ževina, je pod protektoratom
Francije.

Stavka za priznanje unije

Poskus kompanije, da zlom-
stavo, se izjalovil

Greensburg, Pa. — (FP) —
Nad tisoč jeklarskih delavcev
zastavkalo proti Walworth Mf.
Co. z namenom, da izvojuje
priznanje unije, splošno zviša-
nje mezde za 20 odstotkov in
skrajšanje delovnega tedna na
35 ur.

Walworth Co. je odredila gla-
sovanje z namenom, da razbi-
stavko, toda unija jeklarskih de-
lavcev je glasovanje bojkotir-
la. Kompanija je potem pri-
kla zunanjeje, med temi
mlade fante, med katerimi
je bilo mnogo, ki niso še niki-
prej delali ter jim plačala od
centov do \$2 za glasove v pri-
lo kompanijski uniji. Dva "nepo-
stranska" sodnika, neki mest-
odbornik in izdajatelj tukajš-
ga časopisa, sta morala po "li-
tvah" priznati, da tudi s to z-
jačo ni kompanija uspeša.

Delavci pri L. E. Smith Gla-
Co. so tudi zastavkali in zaht-
vajo od kompanije priznanje
nije in zvišanje mezde.

**Delavska federacija pobija ko-
panijsko unijo**

Harrisburg, Pa. — Penn-
sylvanska delavska federacija
pobijala aplikacijo Americ-
Bridge Co. glede izdajanja dra-
nega čarterja njeni kompan-
ski uniji, ko se je o tej str-
vršilo zašiljanje v uradu dra-
nega tajnika.

John Phillips, predsednik
žavne delavske federacije, je
javil, da je American Brid-
Co. formirala svojo unijo, da
ko prepreči organiziranje de-
lavcev v pristni uniji. Opisal
tudi zgodovino te družbe in
kel, da je vsak poskus za or-
niziranje delavcev v proš-
potlačila z brutalno silo.

**Se dve državi glasovali za po-
klje suše**

Boise, Idaho. — Država I-
ho — kjer je doma senator
rah, sicer progresivec, toda
suhaški apostol — je v tork
Hla delegat za razpravo
konvencijo in zmaga je la-
mokrih kandidatov na vsej
Albuquerque, N. M. — Dri-
Nova Mehika je v tork od-
sovala z večino tri proti ene-
za preklc 18. amendmenta.

(S tem je število držav, ki
odobri 21. amendment, ka-
odpravlja osemnajstega, na-
na 31. Nobena država še ni
sovala proti preklcu. Manj
še pet držav. V oktobru vo-
dve državi — Florida in Vir-
nija — in v novembru voli
držav. Takrat bo ratifikacija
ključena.)

**Dve premožovni kompaniji
pitulirali**

Gallup, N. M. — Dve pre-
govni kompaniji od petih, ki
katerim so rudarji zastavka-
sta naznanili, da sta priprav-
ni na pogajanje glede konca
konflikta z reprezentanti Na-
tional Miners unije in to vže
moči, katero so operatorji do-
pri državnih in okrajnih at-
ritetah. Kompaniji sta že pri-
li na priznanje pritožbinskih
darskih komitejev in na neka-
re druge zahteve stavkarjev.

**Green priporoča nadzorstvo
podjetniki**

Washington, D. C. — Willi-
Green, predsednik Ameriške
javke federacije, je opozoril
žavne delavske federacije, o-
tralne delavske svete in kraj-
ne unije, naj nadzirajo pod-
nike, ki se ponajajo z zna-
plavega orla, obenem pa kri-
določbe uposlitenega dogov-
Vse pritožbe glede kršenja
govora zaeno z dokazi naj pr-
lože avtoritetam v Washing-
to te bodo gledale, da bodo kri-
ci prešli kazni.

**Openšparji hoteli svoj pra-
nik**

Washington. — Openšparji
podjetniki v industriji za mo-
obleke niso zadovoljni s pra-
nikom, katerega je pomagala
delati Amalgamated Cloth-
Workers unija. Zahtevali so
jega, takega, ki bi uniji za-
vrata. To željo jim je odbila
rina administracija in jim po-
dala, da velja en pravilnik za
industrijo.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Ljubljana, 1. sept.
Nova žrtve planin
Prejeto nagro se množilo v planinah. Ni dolgo — kakih 14 dni — kar se nekaj turistka na Stepih v Triglavskem pogorju, že v novo vest o smrti v planinah. To je nad 27. avgusta se je nad 25-letni Valencu v Zapuž pri Begunjah. V tovaršnem Gasperlinom planine ter prišla na planine ter planinskih, kjer sta v planinskih počivala, nato pa sta Smrečno peč, kjer je na vse polno planink. Ko je na neki polici zelo zlo, pa je hotel plesati. A nenadoma je omahnil in padel. Padec mogoče ni smrt, če ne bi bil. Kolir kamenja, ki mu je na glavo ter mu jo zdrobil. Je mrtev. Zjutraj domačini po truplo ter v dolino v Zapuže. Je odšel Košir iz koč po je se zapisal v spomin: "Prav lušno je tu. Kmalu sate je omahnil obinskimi volitvami v — Skoraj gotovo je, da obinske volitve v vrtili se oktobra ali novembra. To sodi, da je ben v Ljubljani banovinske svetovalec, ki se vrši v pone- septembra. Ta banovinske to topot sklepali tudi o glade sestave kandidat- glade sestave in poslova- odbora in glade obinskimi volitvah. V obinskimi volitvah morajo biti razglašene volitve in sicer 30 dni. Tako je torej pričakovati, da volitve oktobra ali no- stopali na volitve kjer val glasno, torej javno katero listo volijo. Lis- bi zadržati glasov (pa če- matno večino), dobi žu- vse občinske svetovalec, obinski odbor. Verjet- da bo velika abstinenca, bila pri skupščinskih pred dvema letoma.

Louis Adamič:

VOBLIJI

Odlomek iz zgodovine ameriškega delavskega gibanja

(Iz knjige "Dinamit".)

(Nadaljevanje in konec.)

19. januarja so našli v Lawrenceu dinamit na treh različnih mestih: na nekem pokopališču, pri nekem krojaču in pri nekem čevljarju v bližini tiskarne, kjer je Ettor dobival svojo pošto. Obdolžili so stavitvajoče; še več se jih prijel. Ettor je to imenoval "podtikanje", kar je to tudi res bilo. Nad vsak dvom jasno se je izkazalo kasneje, da so podtaknili bombe agenti tovarnarjev samih, ki so za vsako ceno hoteli ustvariti v javnosti sovražno razpoloženje proti stavitvajočim.

Ettor je vprizoril velike demonstracije v množicah. Govoril je več kot dvajsetkrat na dan, opominjal množico, naj ne dela nasilja in naj pazi na provokacije.

20. januarja je prišel Arturo Giovanni iz New Yorka, da bi poročal listu Il Proletario, italijanskemu socialističnemu listu, ki ga je sam izdajal. Takoj se je vmešal v stavo. Bil je silen, oster govornik in je postal važen činitelj, ker je hbralil svoje sorojake. "Kapitalizem je tu prav isti, kakor je bil v stari domovini", je govoril ogromnemu poslušalstvu. "Nihče se ne briga za vas. Vi ste samo stroji — še manj nego stroji. Če si hočete izboljšati svoj položaj in če hočete, da boste res močnejši in žene žene, potem ne čakajte pomoči od drugih temveč si pomagajte sami."

Giovanniti je bil Ettorjev prijatelj. Ettor mu je poveril skrb za podporo. Bila je zima; stavitvajoči in njihove družine so prezebali in stradali. Giovanniti je razpasil prošnje za hrano in obleko.

29. januarja so ustrelili stavitvajočo dekle, Annie Lo Pizzo, na cestnem vogalu v spopadu, ki sta ga povzročila vojaštvo in policija, ker sta ovirala stražarje pri tovarnah.

Nihče ni mogel ugotoviti, kdo je sprožil strel, ki je ubil dekle, vendar pa je policija prišla Ettorja in Giovannitija in ju obtožila, češ, da "sta dala povod temu zločinu zaradi svoje protizakonite zarote". Zapri so ju, "ker sta skrivala tega dejanja".

Ta zapiranja so bila samo poskus odstraniti iz stave voditelje in jo tako zlomiti. Jamstvo za Ettorja in Giovannitija je sodnik odbil.

Nato je prišel Bill Haywood in je predsedoval stavitkovnemu odboru. Z njim sta prišla tudi Trautmann in Elyzabeth Flynn.

Stavki je bila sedaj prav za prav začrtana samo ena pot, pred njo je bilo samo eno: vztrajati. Stavitkovni odbor je moral vzdržati silovit pritisk. Na vse načine so poskušali tovarnarji pogoniti preplašene delavce nazaj v tovarne. A. D. Z. je poskušala očrtniti in onemogočiti voditelje I. W. W. pri stavitvajočih.

Vojaštvo je onemogočalo razdeljevanje podpor, ki se je nadaljevalo, čeprav je bil Giovanniti v ječi.

Najbolj žalostna in v arce segajoča stvar pa je bila beda delavskih otrok. Stotine med njimi niso imele zadostne hrane. Zato so si stavitvajoči pod Haywoodovim vodstvom pomagali na

tak način, kakor so to delali Italijani in Francozi pri stavkah: poslali so namreč svoje otroke k sorodnikom in znanecem v drugih mestih. Haywood je mislil, da bodo stavitvajoči lahko dalje časa zdržali, če ne bodo slišali tarnanja svojih sestradanih otrok.

Tako so preko 400 otrok poslali k dovoljenjem staršev v Boston, Barre, Vermont in New York City; skrbeli so zanje zdravniki in dojičje. Njihov odhod je znatno olajšal breme stavitvajočim, tovarnarje in oblasti v Lawrenceu pa je to razburilo; kajti o tem preseljevanju otrok je zveladela precejšnja javnost in to je bilo kaj malo v čast in korist Lawrenceu, ker se ga je s tem prijel sramotni sloves, da je to središče industrije, ki plačuje mezde, pri katerih človek strada.

Oblasti so se lotile dela, kako bi preprečile nadaljnje preseljevanje. 24. februarja se je zbralo na postaji 40 otrok s svojimi spremljevalci, da bi odšli v Filadelfijo, ko je nenadoma prišla policija, začela vlačiti otroke od njihovih roditeljev, tolči s palicami starše, ki jih je zavlekla v vagon. Prijela je trideset ljudi. Med ranjenci so bile tudi noseče žene in zato so mnoge rodile prezgodaj. Vojaštvo, ki je bilo postavljeno pred postajo, "je skrbelo za red", medtem ko je na postaji napadala policija žene in otroke.

Ta surovost je še bolj ubila ugled mesta Lawrence. Val ogorčenja je šel po vsej državi. Eden od senatorjev Združenih držav je pohitel v Lawrence, da bi sam preiskal stvar, in kongres je ukazal uradno preiskavo o dogodbah. Celo najkonservativnejši listi so pisali o Lawrenceu tako, da so se pripombe škodovala tekstilni industriji.

Tovarnarji so povabili stavitkovni odbor na razgovor, da bi se pogodili. 12. marca se je stavka končala, delavcem pa so se mezde povečale za 5 do 25 odstotkov.

Služaj Ettorja in Giovannitija pa se je zavlekel do konca 1912 leta. Oba delavska voditelja bi brez dvoma odpeljali po železnici v kako daljno ječo ali pa bi ju celo mogoče usmrtili, če bi se massachusettski dobičkarji ne bal gibanja za splošno stavo I. W. W. med slabo plačanimi tekstilnimi in čevljarstvi delavci v državi.

23. novembra so Ettorja in Giovannitija oblasti oprostile in izpustile. Med najbolj delavnimi v tej agitaciji, ki je bila vzrok njuni osvoboditvi, je bil Nicola Sacco.

V. Skoro istočasno s stavko v Lawrenceu so pričeli vobliji hud boj za svobodo govora v San Diegu, Kalif.; večino nasilstev nad njimi so izvršili policija in čuvajski odbori.

Decembra leta 1911. je takoj po priznanju bratov McNamara v Los Angelesu izdal mestni svet v San Diegu, ker so ga silili k temu trgovci, ukaz, s katerim prepoveduje vse govore na cestah v mestnem središču. Za petdeset okrajev je veljala prepoved. Socialisti, vobliji in druge skupine so takoj ustanovili kalifornijsko ligo za svobodo govora, da bi se borili za svoje najosnovnejše pravice. Istega dne, ko je stopil zakon v veljavo, so prišli policaji 40 govornikov. Zapri so jih, ne da bi jih zaslišali, in jih niso izpustili, čeprav je bilo dovolj jamstva. Kmalu so dodali še kakih sto in prenapolnili ječe. Značilna za njihov zapor je bila prenapolnjenost, slaba hrana, bolezen in surovo ravnanje.

I. W. W. so razposlali pozive možem, da bi prišli v San Diego in tako še bolj napolnili ječe. Ko so začeli prihajati vobliji, je reakcionarni tisk pozival oblasti, naj brez preiskave pobesijo in postrelijo vse. Policija je razpostavila ob državni meji stražo na konfih, da bi jih zavrnila. Osem mesecev je trajal boj in v tem času so jih na desetine in desetine prijeli, pretepili in med mukami ubili. Na neko skupino voblijev so namerili puške in jo prišli, da je poljubila zastavo druga je morala teči med šbam in morile so jo pretepali s palicami in biči. Nekega delavca, ki ni bil vobli, so zvalili s seboj v

puščavo in ga posvarili, naj nadaljuje svojo pot, ker ga bodo sicer ubili, če bi se vrnil. V mestu so brizgali z brizgalnimi vodami na fiste, ki so skušali govoriti, in na njihove poslušalce ter so mnoge ranili. Končno je bil pri nekem apopadu s policijo en vobli ubit, dva policaja pa sta bila ranjena.

S tem se je boj končal. I. W. W. so zmagali.

L. 1914 je bil Joe Hill pred sodiščem v Utahu; to je klasičen primer za način, kako so oblasti v boju proti delavcem tem delavcem "podtikale". V Bingham Canyon so stavkali delavci gradbene družbe v Utahu. Kakor večina voblijskih stavk, je bila tudi ta uspešna. Pesnik I. W. W. Joe Hill, je bil glavni agitator in organizator. Prijeli so ga v Salt Lake City, češ da je umoril v tem kraju nekega trgovca, o katerem pa Joe brez dvoma do takrat ni nikdar ničesar slišal. Sodili so mu in ga obsodili; pritožil se je in izgubil. Potem se je pričelo živahno gibanje za njegovo obrambo, precej podobno onemu, ki se je vršilo nekaj let pozneje v slučaju Sacco-Vanzetti. Guvernerjevo stanovanje so preplavili telegrami in pisma.

Tone Seliskar:

NASEDLI BROD

Roman v treh delih

Z jasno dognanostjo pa jo je mučila bolj ko vse drugo zavest, da bo izgubila Gorjupa, kakor hitro bo revščina z bičem udarila med nje.

Pričela je prodajati svoje dragocenosti. Prodala je sliko s poslavljajočim se vitezem. Prodala je Bogdanove igrače... Borila se je na življenje in smrt. Zase in za otroka... Da, da, borila se je za vse tri. In za Gorjupa!

To njeno veliko nagnjenje do svojih otrok, ki jih tudi v najhujših svojih dvomih ni niti z mislijo zapustila, jo je izpodbujalo in hrabilo, da se ni hotela dati zavojevati od krute resničnosti dni, ki so jo jeli obkoljevati s pomankanjem. Čisto jasno je gledala blizajočemu se koncu nasproti.

Konec Justinov. To ve. Zaradi tega se noče slepiti z nemo-gočimi mislimi, to ve, da bo vsak trenutek sama z otrokoma in da bo treba preživeti sto in sto muk, preden se zopet postavi v neko ustaljeno in usmerjeno življenje.

Veruje v Marto, ki je ne bo zapustila, vsaj za nekaj časa se bo lahko zatekla k nji, vsaj za toliko, da zbere moči za vse nove težave, ki jih še ne pozna. To jo tudi hrabri, da ne misli z vso silo samo na to neizbežnost, ki se vali proti nji. Zdaj pa zdaj se bo prikazala izza ovinka.

Hiša bo prodana. Tega ne pove Gorjupu.

Toda Gorjup to ve in v svojem nagonem občutju za vse koristi, ki jih še lahko iztisne iz te siročine, stopa čvrsto preko vseh njenih žrtev.

Postal je gospodar njenega izmučenega življenja.

Lastil si je v njeni hiši neomejene pravice. Mnogo več kakor Justin!

Bogdan, ki je začel gledati in razumevati stvari, ki se gode okoli njega, pa je že od vsega začetka sovražil Gorjupa in se mu protivil v vsem, karkoli bi bil moral po njegovih ukazih storiti.

Nekoč ga je udaril Gorjup po glavi, ker je napravil v nalogi napako.

— Čakaj, jaz ti bom pokazal, ali boš ubogal ali ne! je zakričal nad njim.

Bogdana je urezala krivica, hotel je pobegniti k materi v sobo, toda v hipu se je premislil. Planil je v sredo kuhinje, zahteval od bolečine in aramu, nato pa z veliko jezo, ki se mu je nakopičila v vseh teh tednih do tega vailjenja, basno pokazal na vrata in kričnil:

— Poberite se, odkoder ste prišli!

Gorjupa je zalila rdečina. Skočil je s stola in ga namerjal oklofutati. Zgrabil ga je za roko in ga vlekel v Anino sobo. Bogdan pa se je vrgel na tla, ga suval z nogami, se mu zagrizel v roko ter vpil:

— Vi me ne boste tepli! Še oče me ni nikdar udaril!

Ana je pritekla k vratom.

— Mama, mama, ta pritepenec me ne bo pretepil! je zakričal Bogdan in se vrgel k materi. Zapodi ga iz hiše!

Gorjup se je zavrtel na peti in brez besed odšel v svojo sobo.

Ana je potolažila Bogdana. Tudi njo je ta dogodek silovito prevzel.

Niti Justin ni nikdar položil roke nanj!

Ta človek, ki ga je pobrala na cesti, ki se je kakor pijavka vnesal vanjo in v vse, kar je imela, pa...

— Kaj sploh počenja pri nas ta človek, mama? je spraševal Bogdan še vedno neutolažljivo. Saj se vendar sam lahko učim!

Ana je stala pred sinom kakor pred sodnikom in njegove besede so bile tako ostre, da ga je stisnila k sebi in vsa obupana zajecala:

— Bogo moj, Bogo moj, odpusti!

Bogdan je ni razumel. Objel jo je okoli vratu in zajokal z njo vred. Zdaj se mu je smilila mati, ki mora toliko trpeti, da joče. To je vedel, da trpi, da je nekaj hudega v nji in ji je hotel odvzeti to mučno skrb, ki jo tare.

— Mamica, je dejal, naj gre proč ta Gorjup, jaz ga ne morem trpeti. Saj vem, da tudi tebe žali. Včeraj si jokala, ko si prišla iz njegove sobe. Poženi ga!

— Ne bo te več tepel, dragec, je zaklicala Ana, kakor bi prisegala, povem mu. Nikoli več te ne bo!

Nato se je potolažil, se zaprl v svojo sobo in se sam pričel učiti.

Ana je šla h Gorjupu.

Hodil je po sobi razjarjen iz kota v kot in se ni niti ozrl, ko je zaslišal njene korake za seboj.

— Pavel, zakaj si ga pa udaril? je zašepetala boječe.

— Torej si se prišla cemerit semkaj za smrkavca, ki me podi od tod? Saj pojdem, je dejal ježno.

Ana je sedla k mizi in se zazrla skozi okno. Tako je bila strta in pokončana, da se ni upala niti dihati.

— Pavel, otrokovih besed vendar ne boš jemal za resne? je zahtevala.

— Ali, Ana, vse me draži! je dejal nekoliko pomirjen. Saj nisem mislil tega storiti. Toda že ves čas si ubijam v glavo, na kakšen način bi si mogel nabaviti neke medicinske knjige, ki jih nujno potrebujem. Izpite moram opravljati!

— Ali so drage? ga je vprašala Ana strahoma.

— Čez pet sto dinarjev. Jaz pa sem brez pare. Tiho se je vrnila v svojo sobo.

Sedla je na zofa in si zakrila obraz v blazino. Ledenja bolečina jo je prešinila, iz sredine njene jedra se je trgalo in se hotelo izločiti nekaj strašnega, nekaj tako pošastnega, da bi ti isti hip umrla, če bi se utrgalo.

Bilo je, kakor da je zaplil nekdo vanjo ostro brušeno rez, ki se kakor žareče železo vse bolj in bolj zadira v njeno dušo.

S stisnjenimi zobmi je skušala preboleti to vedno globljo rano — s poslednjimi močmi si je hotela ohraniti Gorjupa.

Tisti hip ji je bil on samo še poslednji svit, ki je začel ugašati. In tako si je v senci tega mučnega dogodka, ko je videla, da je tudi ta svit že medel in pojemajoč, zaželela z vsem srcem še enkrat samkrat videti luč, tako močno, da bi jo slepila.

Da, denar za knjige mora dobiti vsekakor!

Premisljala je, ugibala in odpirala predale. Vso zlatino je že razprodala. Vse, karkoli je bilo kolikaj vredno, je zamenjala za denar, le nekaj najdragocenejših spominov še hrani, ki jih ne bi dala od sebe za nič na svetu.

Odpri omaro ter snema obleke in plašče.

Z mrčojem srcem se poslavlja od svilenih haljin in jih polaga v škatlo. Polaga in joče za njimi.

(Dalje prihodnjik.)

Pomen dvojčkov za antropologijo

Priv. doc. dr. B. Škerlj

Če hočemo pri rastlini ali živali vedeti, ali se kakšna lastnost (prav za prav reakcijska sposobnost) podeduje in kako, lahko napravimo eksperiment: "križamo" pač enega ali več poedin- cev, ki imajo to lastnost, z drugimi, ki je nimajo ali tudi imajo — o tem odloča potreba od primera do primera. Naredimo po lahko eksperiment, t. j. mi dotično rastlino ali žival po svoji volji podvržemo takim pogojem, kakor jih rabimo, da dožene- mo ta ali oni nam še nejasni prirodni pojav.

Eksperiment je pri človeku izključen. Antropologija se mora zadovoljiti z opazovanjem in mora sklepati iz opazovanj po analogijah. Pred vsem zanima antropologa, kaj je pri človeku dednega, kaj ni, in koliko vpliva na njegove dedne lastnosti (glej zgoraj!) vnanji svet, okolje (peristaza). Ker pa ne more eksperimentirati s človekom, si mora pomagati na drug način. Eden je opazovanje rodovin po rodovnikih, drug pa opazovanje dvojčkov. Narava sama mu je pri tem prikočila na pomoč, za- kaj dvojčke rodi razmeroma malo, sešalec in menda pri vseh so jih rodi manj nego pri človeku.

Zakaj pa so dvojčki tako važni za vprašanje podedovanja?

Rekli smo, da vpliva na človeka vnanji svet. Vnanji svet (o-

kolje v najširšem smislu besede) pa lahko vpliva le na nekaj, kar že obstoja — in to je dedna tvarina. Dedna tvarina vsakega človeka je določena s hipom oplodnje. Vse nadaljnje življenje (pred rojstvom in po njem) pa stoji že tudi pod vplivom okolja, na katero dejna tvarina po svojih bistvenih sposobnostih odgovarja (reagira). Poznamo lastnosti, ki so pogojene akoraj izključno po dedni tvarini (n. pr. rdečelasost, kodrast lasje, oblika nosu, števílo in lega pranih bradavic itd.), druge so več ali manj pod vplivom okolja (n. pr. barva las, velikost, teža, itd.), tretje skoraj izključno pogojene po okolju, toda to so akoraj le anomalije in nekatere bolezni (n. pr. rane, zastrupitve, včas tudi slaboumnost itd.). Imamo pa tudi anomalije in bolezni, ki so izključno dedno pogojene (n. pr. mnogoprstnost, krvavičnost, nekatere oblike slaboumnosti itd.), končno take, ki so pogojene i po dedni tvarini i po okolju (n. pr. asocialnost, kriminalnost, tuberkuloza, najbrže rak itd.). Glede značaja kakšne lastnosti ali anomalije (bolezni) skušamo po rodovniku ali po opazovanju dvojčkov dognati, ali so te vrojene (dedne), ali prirojene (pred rojstvom pridobljene) ali prave pridobljene po rojstvu. Dalje hočemo vedeti, v kakšnem razmerju je dedna tvarina in okolje pri tej ali oni lastnosti, anomaliji ali bolezni.

Pot rodovnika smo že svojčas obravnavali, zato se to pot lahko bavimo le z dvojčki. Med dvoj-

čki — kakor vsakdo ve — razlikujemo lahko istospolne (dva dečka ali dve deklici) in različnospolne ali parčke (deček in deklica). Če je dedna tvarina pri dveh posameznikih popolnoma enaka, potem morata biti tudi istega spola — zato lahko sklepamo, da parčki nimajo nikoli istovetne dedne tvarine, temveč da so si v navednem razmerju brata do sestre, le slučajno istočasno rojena. Ker se pa vsak posameznik razvije iz enega oplojenega jajčeca, sklepamo dalje, da sta se bratec in sestra, ki sta rojena kot dvojčka (torej slučajno istočasno), razvila iz samostojnih oplojenih jajčec. Parčki so torej brez dvoma dvojajčni dvojčki.

Pri istospolnih dvojčkih je pa stvar drugačna. Med njimi pozna vsakdo take, ki so si jako podobni, in take, ki si niso bolj podobni, kakor so si bratje oz. sestre (otroci istih staršev) sicer. Za te poslednje velja predpostavka, da so se razvili iz dveh samostojnih oplojenih jajčec (kakor parčki), za prve pa, da so se razvili iz le enega oplojenega jajčeca, ki se je po oplodnji iz nam še nejasnih vzrokov razdelilo na dvoje samostojnega življenja zmožnih poedincev. Torej lahko med dvojčki razlikujemo:

1. Istospolne a) dvojajčne, b) enojajčne.

2. Različnospolne, le dvojajčne.

Pri enojajčnih dvojčkih mora biti dedna tvarina popolnoma istovetna (identična); govorimo tudi o identičnih dvojčkih. Pri

vseh ostalih (parčkih in istospolnih dvojajčnih) dvojčkih je dedna tvarina različna, tako kot je različna sicer med sorojenci iz istih staršev.

Dvojčki se rode povprečno na pribl. vsakih 80 porodov enkrat, toda enojajčnih je med njimi le 1/4; torej se rode le na pribl. vsakih 320 porodov enkrat enojajčni dvojčki. Prav ti pa so važni za prej omenjena vprašanja, ker je pri njih dedna tvarina enaka in dopušča torej sklepe na vpliv okolja. Pri dvojajčnih pa tudi lahko sklepamo na vpliv dedne tvarine. Če primerjamo neke lastnosti, vidimo, da so te pri enojajčnih dvojčkih popolnoma podobne (rabili bi lahko celo izraz enake), pri ostalih dvojčkih manj in pri drugih sorojencih še manj.

Enojajčni in dvojajčni dvojčki žive lahko v istem okolju ali v različnem. Toda pri enojajčnih vemo, da so vse razlike med njimi — če sploh nastopijo — pogojene po okolju. Važno je, da moremo čim prej in čim določneje spoznati dvojčke kot enojajčne ali dvojajčne. V to svrhu sta izdelala Siemens in v. Verschuer, zlasti slednji s svojimi sodelavci, lepo metodo spoznavanja (diagnosticiranja). Z natančnim antropometričnim merjenjem in opazovanjem se določajo podobnosti oz. razlike zlasti na 1. lasih (barva, lasišče, dlakavost itd.), 2. koži (barva, papilarnost, črte itd.), 3. obrazu (podrobnosti na nosu, ustnicah, uhljih itd.), 4. očeh (barva, obrvi, anomalije itd.), 5. krvnih skupinah (enojajčni dvojčki pripadajo vedno isti skupini), 6. celotnem telesnem razvoju, 7. spolni zrelosti (enojajčni dvojčki — deklice dobe menarho navadno isti dan, celo ob isti uri, itd.), 8. boleznih (enojajčni dvojčki oboje skoraj istočasno n. pr. za "slepico", tuberkulozo itd.), 9. pisavi, glasu, gibih itd., in 10. še pri marsikaterih fizioloških pojavih (n. pr. sestava sline, seči itd.). Zanimivo je, da se "jajčnost" dvojčkov spozna lažje pri odraslem nego pri razvijajočem se človeku. Za mnoge normalne lastnosti so dognali na ta način vpliv dednosti in vpliv okolja. Tako je n. pr. razmerje med okoljem in dedno tvarino za

težo	1:2
prani obod	1:2,4
velikost	1:10,4
dolžino lobanje	1:5,6

Pri dvojčkih imamo lahko te štiri kombinacije vplivov oz. pogojev za kakšno lastnost:

1. Dedna tvarina enaka—okolje enako,
2. Dedna tvarina enaka—okolje različno,
3. Dedna tvarina različna—okolje enako,
4. Dedna tvarina različna—okolje različno,

od katerih pa slednja praktično ne prihaja v poštev; pri nji bi bile vse podobnosti slučajne ali pa pod vplivom nam neznanih činiteljev.

Razlike med dvojčkoma so najmanjše v prvem primeru, večje so v drugem, še večje pa v tretjem. Že iz tega je razvidno, da je dedna podlaga važnejša nego okolje. Razen tega pa spoznamo na ta način, da so morale nastati vse razlike med dvojčkoma v tretjem primeru pod vplivom dedne tvarine. In te razlike so večje nego one v drugem primeru, in sicer za prej navedene štiri normalne lastnosti v razmerju, ki smo ga navedli po v. Verschuerju.

Jasno je, da so ta spoznanja na dvojčkih važna tudi za socialno antropologijo. Rekli smo prej, da so izvestni socialni nagibi vrojeni prav tako kakor talenti in razne telesne lastnosti. Važno je, da spoznamo v posameznem primeru, ali gre pri kakšnem socialnem oz. antisocialnem dejanju le za dejanja po notranji, vrojeni "potrebi", ali pa za dejanja, ki je nastalo le po vplivu nekega okolja.

Prof. Lange (Vroclav) je mogel na 60 parih dvojčkov dokazati, kako važno vlogo igra dedna tvarina. Kaj poročete n. pr. k temu, da brata-dvojčka, ki ne živita v istem okolju, isti dan akoraj ob istem času na različnih mestih izvršita vlom? Tako soglasje — konkordanca — je seveda redko, toda prav pogosta je konkordanca v tem smislu, da izvršita brata-dvojčka skoraj istočasno podobna antisocialna dejanja. Tudi pri sestrah-

Čikaška razstava: Jeanne Wood, plesalka v "Hollywoodu" na razstavi.

dvojčkih se dogaja, da se istega dne prostituirata. Konkordanca v dejanjih, zlasti če so izvršena na različnih krajih istočasno, da celo po večletni odločenosti obeh dvojčkov kaže pač na dedno tvarino. Tako konkordanco pa opažamo skoraj izključno pri enojajčnih dvojčkih, pri dvojajčnih je redka, oz. kjer je, je pogojena po istem okolju. Med enojajčnimi dvojčki najdemo konkordanco češče nego med dvojajčnimi, z diskordanco je obratno.

So torej brez dvoma ljudje, ki so rojeni z antisocialnimi nagibi; v tem smislu govorimo lahko o rojenih zločincih (prim. zgoraj cit. članek!). Lange je svojo znamenito študijo nazval "Zločin kot usoda." Kdo bi še dvomil o tem, da imamo med sabo res nesrečneže, ki morajo biti antisocialni, ker je njih dedna tvarina na en ali drug način okvarjena?

Po rodovnikih spoznamo včasih vzrok teh kvar — v prvi vrsti alkohol. Večinoma je pa pravi vzrok neznan, kakšna enkratna dedna sprememba dedne tvarine (mutacija), ki jo je povzročilo bogve kaj.

Tako nas privede metoda dvojčkov (v. Verschuer) do spoznanja, da je zločinstvo lahko dedno utemeljeno, rodovnik ("metoda rodovnikov") pa nam odkrije včasih isto, k temu pa še lahko način podedovanja. Toda dočim nas je rodovnik poučil lahko le o tem, da je zločinstvo v tej ali oni rodbini bolj pogosto ("fami-liarno vezano"), nam je dala "metoda dvojčkov" popolno gotovost o tem, da smemo govoriti o dedni podstavi za antisocialna dejanja in v tem smislu o zločincih.—Zis.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLA S. N. P. J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vse pojasnila daje vodstvo tiskarne Čena zmerno, enojako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 So. Lawndale Avenue

Chicago, Ill.

Tam se dajo na željo tudi vse ustrezne poštnice

UZIVAJ SADIJE

Sveže sadje v vsaki obliki vsakemu obedu ni noben kosmednost, temveč koristen popolnitev naše prehrane. Seboj otroški organizem dobro, zakaj je tako posladno. Ta čas, ko je sadje in izbira največja, bi morali posvetiti zadostno pozornost prepotrebni prehrani.

Vendar pa je tudi pri sadju potrebna neka previdnost, kajti nepremišljeno uživanje sadja se utegne maščevati in in življenju. Pred vsem vsako sadje pred zaužitjem domačega vrta ali s trgovine upoštevajte tega pravila: neštetim bacilom priliko, kažejo v človeku kaj ne.

Grda navada je piti sadje vodo. Griza, težko ne motnje in podobno uti posledica te razvade. Če paš piti, pij kvečjemu čaj ali k tej vzemi nekaj te ne, kruha, prepečenca ali nega.

Nezrelo sadje je menda na poslastica za otroke — pa maščuje z netočnostjo nimi motnjami, slabostjo. Starši naj strogo pazijo otroci s takimi sadjem kvarijo zdravje.

Na koncu navedimo še vado, ki lahko miselnemu sicer ne škoduje neposredno — pa hudo škoduje teku: Metanje sadnih obojev, lupin na cesto je po lo že neštetokrat, da je na njih spodrsnilo, da si mil kakšen ud in si napravo dolgoletno zlo. Tudi pogledu je treba lmeti ne ra do svojega bližnjega.

POZOR ROJANKI!

Proda se 100 akrov obsega ma. Čiste zemlje je 60 akrov je gozd. Farma se nahaja v Menominee, Mich. Proda se orodjem, opravilo in živino, prodaja je starost lastnika. Katerega vesel farma, post je ugodne prilike. Cena niz velika slovenska naselbina, daljine podobnosti obrnite s slov.

Frank Newton, R. F. M. Menominee, Mich.

DR. WEEKS, SUCCESSOR

WEEKS DENT OFFICE
Hrs.—8:30 A. M. to 8:30 P. M.—
TUE. MAR. 21
Consistently Low Price
326 S. STATE
Opposite Davis Store, 3d Fl.

POVERNE VAM VA

MLADENIŠKO M

NUGA-TONE je čudovito zdravilo za vsa bolezen ljudi. Putem ka- on telen, budite opazili veli- stalno uporabo tega vna- zdravje in moč.

Nobeno zdravilo nima tako moč- dovine kot NUGA-TONE. Mili- in smek je pridobil nazaj svoj- moč v zadnjih 45 letih. NUGA- prodaja v vseh lekarnah. Paša- prvi NUGA-TONE. Ne jemljite- so brez vrednosti.

Ali ste že naročili Pro- Mladinski list svojemu- lju ali sorodniku v de- To je edini dar trajne v- ki ga za mal denar lah- te svojem v domovini.